10/07/2023

Μοναδικά εκθέματα στο Εκκλησιαστικό Μουσείο Πάφου

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Πάφου

Μοναδικά εκθέματα περιλαμβάνονται στις συλλογές του Εκκλησιαστικού Μουσείου Πάφου. Ανάμεσα σ' αυτές η αρχαιότερη εικόνα της Κύπρου, της Αγίας Μαρίνας, σε στάση δέησης και πλαισιωμένη με σκηνές του μαρτυρίου της, η μοναδική που ανάγεται στην προ της εικονομαχίας περίοδο, τον 7ο – 8ο αιώνα μ.Χ.

Η κυρίως συλλογή των εικόνων, ανέφερε στο ΚΥΠΕ η **Χαρίκλεια Σαρίκα, Υπεύθυνη του Εκκλησιαστικού Μουσείου Πάφου**, χρονολογείται από τον 12ο μέχρι τον 19ο αιώνα.

Στο Μουσείο συνέχισε, εκτίθενται μεταλλικά εκκλησιαστικά αντικείμενα του 6ου αιώνα, μοναδικά και εξαιρετικής σημασίας εκθέματα, όπως λύχνος, καντήλια, θυμιατός, κηροπήγια κ.ά.

Επίσης υπάρχουν πόρπες, μίτρες, λειψανοθήκη, δισκοπότηρα, θυμιατοί,

ποιμαντορικές ράβδοι, ανέφερε η **κα. Σαρίκα**, προσθέτοντας πως ξεχωρίζει η ράβδος του **Μητροπολίτη Εφέσου Μελετίου** από το 1764.

Στον 11ο με 12ο αιώνα χρονολογούνται οι τοιχογραφίες που φιλοξενούνται στο Μουσείο και μεταφέρθηκαν από ερειπωμένους ναούς. Σύμφωνα με την κ. Σαρίκα, περιλαμβάνονται πλούσιες συλλογές από ξυλόγλυπτα, βημόθυρα, εσταυρωμένους και λυπητερά, προσκυνητάρι, τέμπλο, θρόνοι, παγκάρι, σταυροί ευλογίας και άλλα.

Επιπρόσθετα η **κα. Σαρίκα** αναφέρθηκε και στη συλλογή των αμφίων και της εκκλησιαστικής κεντητικής, σημειώνοντας πως είναι ιδιαίτερα αξιόλογη, με χρυσοκέντητα άμφια 18ου και 19ου αιώνα, επιτάφιο 19ου αιώνα και άλλα. Υπάρχουν, συνέχισε, άμφια χρυσοκέντητα αρχιερατικής στολής του 18ου και του 19ου αιώνα. Η συλλογή της χρυσοκεντητικής πλαισιώνεται από ένα μεγάλο χρυσοκέντητο επιτάφιο του 19ου αιώνα.

Ακόμη, η συλλογή με χειρόγραφα και παλαίτυπα βιβλία είναι πλούσια και αξιόλογη, όπως είπε. Μεταξύ τους, τόνισε, περιλαμβάνονται Ευαγγέλια του 1462 και του 1604, υμνολόγιο του 15ου αιώνα, φιρμάνια του 1853, καθώς και μουσικά χειρόγραφα βιβλία.

Ερωτηθείσα σχετικά η **κα. Σαρίκα** απάντησε πως στόχος της ίδρυσης του **Εκκλησιαστικού Μουσείου Πάφου** είναι η διάσωση, προστασία, προβολή και επιστημονική αξιοποίηση ανεκτίμητων θησαυρών βυζαντινής τέχνης που βρίσκονταν κατάσπαρτοι σε όλες σχεδόν τις ενορίες της **Ιεράς Μητρόπολης Πάφου**. Όπως ανέφερε, η έκθεσή τους σε ένα ενιαίο μουσειακό χώρο, δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να γνωρίσει εύκολα τη βυζαντινή κληρονομιά της **Πάφου**.

Σύμφωνα με την **κα. Σαρίκα**, η μεγαλύτερη και αξιολογότερη συλλογή του Μουσείου είναι οι εικόνες των οποίων ο αριθμός υπερβαίνει τις εκατόν. Η πλειονότητα των παλαιοτέρων εικόνων είναι καθαρά βυζαντινής τεχνικής και αισθητικής σύλληψης. Μια σειρά εικόνων φέρει, σημείωσε, δυτικά δάνεια, κυρίως από τη διεθνή γοτθική τεχνοτροπία και την ιταλική αναγέννηση του 15ου και 16ου αιώνα, ενώ άλλες φέρουν στοιχεία από το μπαρόκ και το ροκοκό στους 17ο, 18ο, και 19ο αιώνες.

Αναφορικά με τις τοιχογραφίες, αυτές, όπως εξήγησε, προέρχονται από ερειπωμένες εκκλησίες. Η διαφύλαξή τους στο Μουσείο της Μητρόπολης κρίθηκε αναγκαία, ώστε να μη μένουν εκτεθειμένες στις καιρικές συνθήκες.

Το κυριότερο σύνολο χρονολογείται γύρω στο 1100 και προέρχεται από τα ερείπια του βυζαντινού ναού του Αγίου Θεοδώρου στη Χούλου. Μια άλλη τμηματική

τοιχογραφία με κεφαλή αδιάγνωστου αγίου προέρχεται από τον ναό της άλλοτε Μονής της Χρυσολάκουρνας έξω από τη Στενή και είναι του 16ου αιώνα.

Είπε ακόμη πως τα δείγματα ξυλογλυπτικής που εκτίθενται στο Μουσείο είναι κυρίως τμήματα εικονοστασίων. Δείγματα μικρογλυπτικής του 18ου και 19ου αιώνα είναι διάφοροι σταυροί ευλογίας και αγιασμού που αποτελούν τον πυρήνα σταυρών από μέταλλο, σμάλτο και πολύτιμους λίθους.

Η υπεύθυνη του **Εκκλησιαστικού Μουσείου Πάφου** ανέφερε πως τα παλαίτυπα βιβλία που εκτίθενται στο Μουσείο είναι τρία Ευαγγέλια, ένα του 1604, ένα του 1768 με αργυρεπίχρυσο κάλυμμα του 1745 και ένα του 1803 με αργυρεπίχρυσο κάλυμμα του 1838.

Σχετικά με την επισκεψιμότητα του Μουσείου η **κα. Σαρίκα** ανέφερε πως υπάρχει μια σχετική επισκεψιμότητα, ενώ χαρακτήρισε έντονο το ενδιαφέρον του κοινού για την πλούσια συλλογή του Μουσείου. Υπάρχουν, είπε χαρακτηριστικά, πλούσια μοναδικά αντικείμενα όπως η εικόνα της **Αγίας Μαρίνας** που ανάγεται στην περίοδο των εικομαχικών ερίδων και μπορεί να χρονολογηθεί στον 7ο – 8ο αιώνα.

Το Μουσείο, είπε επίσης, φιλοξενεί εικόνες που φέρουν την υπογραφή των αγιογράφων, κάτι που είναι πολύ σπάνιο. Σε αυτήν την κατηγορία εμπίπτουν δύο εικόνες από τον Τίτο, μία **Παναγία** από τον Σιλβέστρο, μια εικόνα από τον Παπαλεοντίου καθώς και μια εικόνα του Νικολάου. Επίσης, συνέχισε, το **Εκκλησιαστικό Μουσείο Πάφου** φιλοξενεί εικόνες που παρουσιάζουν τους δωρητές, πράγμα που αποτελεί πηγή πληροφοριών. Αναφέρθηκε ακολούθως στην τεχνοτροπία της κάθε εικόνας και στα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν. Πρόσθεσε πως οι εικόνες συνεχίζονται να γίνονται με τον ίδιο τρόπο όπως γίνονταν μέχρι σήμερα.

Πέραν από τις εικόνες που εκτίθενται, ανέφερε η **κα. Σαρίκα**, υπάρχουν χάλκινα αντικείμενα, βιβλία και χειρόγραφα, που αποτελούν μια πλούσια συλλογή. Το Μουσείο επισκέπτονται συχνά και σχολεία ώστε οι μαθητές να ενημερώνονται για τα Μουσεία του τόπου τους.

Σημειώνεται πως το Εκκλησιαστικό Μουσείο Πάφου είναι ανοικτό Δευτέρα – Παρασκευή 09:00 – 16:00 και Σάββατο 09:00 – 13:00.

(Πηγή: ΚΥΠΕ)